Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XI | Tarnów, piątek 11 marca 1938 r. | Nr. 10

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".
(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

Budżet miasta Tarnowa

Leży przed nami preliminarz budżetowy miasta Tarnowa na okres od 1 kwietnia 1938 do 31 marca 1939 r.

Gospodarka gminna obecnego zarządu miasta, znaną nam jest ze sprawozdań komisji rewizyjnej i wòwczas to komisja rewizyjna jak i prezydent miasta omawiając całokształt sprawozdania podkreślili trudności gospodarki gminnej oraz zły stan jej finansów, przepowiadając szczególnie, że rok 1941 w którym rozpoczną się spłaty długów — będzie ciężkim dla tejże gospodarki gminnej

Przeglądając też nowy preliminarz budżetowy, rzucają się w oczy drobne wprawdzie jeszcze oszczędności przy wydatkowaniu, ale widoczną jest już pewna ostrożność i chęć zmniejszenia poszczególnych pozycycji w budżecie administracyjnym, chociaż w poszczególnych pozycjach widoczne są pewne podwyżki, których uzasadnienie znajdzie zapewne wyraz na sesji budżetowej Rady miejskiej. W każdym razie podkreślić należy, że budżet administracyjny po stronie wydatków zwyczajnych preliminuje na rok 1938/9 sumę 1,267.751 zł — podczas gdy w roku ubiegłym ustalono wydatki zwyczajne na 1,285.526 zł, czyli obecnie w tym dziale preliminowano o 17.775 mniej.

Stały wzrost wykazuje dział wydatków osobowych, bo podczas gdy na dział ten w roku budżetowym 1936/37 suma wykonania wynosiła 223.674 zł, to na rok 1937/38 ustalono na ten dział już sumę 224.223 zł, a na rok 1938/39 Zarząd miejski preliminuje kwotę 246.128 zł, przy czym ważną pozycję w tym dziale stanowią diety dla ławników w kwocie 4.800 zł w wysokości po 10 zł za każde posiedzenie, jednakże nie wyżej 100 zł miesięcznie dla każdego ławnika, przy czym diety te oznaczone są jako „odszkodowania" dla ławników.

Na uposażenia względnie prawie stale zatrudnionych pracowników Zarządu ogólnego przewidziana jest kwota 136.000 zł, przy czym radni żydowscy przy omawianiu na sesji budżetowej tej pozycji zażądają chyba wyjaśnienia, jaki odsetek Żydów zatrudniony jest przez Zarząd miasta, a to tym bardziej, że klub radnych żydowskich stanowi główną podporę obecnego Zarządu miejskiego.

W dziale wydatków rzeczowych przewidziany jest wydatek w kwocie 300 zł na przygotowanie spisu wyborców, co pozostaje prawdopodobnie w związku z tym, że z końcem roku 1938 kończy się kadencja obecnej Rady miejskiej i zajdzie potrzeba przeprowadzenia nowych wyborów.

W dziale zaś wydatków na utrzymanie przedsiębiorstw komunalnych figuruje suma 46.749 na pokrycie deficytu tramwaju, przy czym deficyt ten w roku 1937/38 wynosił tylko 43.100. Na usprawiedliwienie tego deficytu tramwajowego przytoczono już różne argumenty, przy czym podniesiono obok argumentu „prestiżowego" jeszcze okoliczność, że w razie zwinięcia tramwaju musianoby opłacać emerytury pracowników zatrudnionych przy ruchu tramwajowym, co w świetle cyfr budżetowych przedstawia się następująco:

Koszty urządzenia zewnętrznego preliminowane są na 44.630 zł, o przeszło 10.000 zł więcej, aniżeli w roku 1937/38, przy czym na same przewody, nawierzchnię i szyny przewidziana jest zwyżka wydatków o około 7.000 zł, zaś na wydatki osobowe dla 22 konduktorów i motorowych przewidziana jest kwota 59.300 zł do czego dochodzi jeszcze 4.600 zł dla 2 stałych robotników i robotników sezonowych przy konserwacji urządzeń tramwajowych, oraz kwota 13.600 zł jako robocizna dla robotników zajętych w samym warsztacie tramwajowym, Ze sprzedaży zaś biletów wpłynęło w roku 1937/38 96.000 zł, a na rok 1938/39 preliminowaną jest z tego źródła dochodu kwota 96.000 zł. Jedynym więc przedsiębiorstwem deficytowym jest tramwaj.

Ciekawe też są cyfry po stronie dochodów zwyczajnych w rzeźni miejskiej, które przewidziano na rok 1938/39 na kwotę 284.100 zł, przy czym jako podstawę preliminowania dochodów z uboju miejscowego przyjęto ubój: 4000 sztuk po 110 kg. z uboju mechanicznego (po 8 gr za 1 kg), 2.200 sztuk po 115 kg z uboju rytualnego (po 12 gr za 1 kg), 8000 sztuk cieląt w czym 3.500 sztuk z uboju mechanicznego po 3.50 zł — oraz 4.500 sztuk z uboju rytualnego po 4.50 od sztuki.

Społeczeństwo żydowskie, które stanowi w Tarnowie około 45 proc. ludności i w lwiej części ponosi ciężary miasta interesować będą pozycje na oświatę, oraz subwencje na różne instytucje. Podczas bowiem gdy budżet przewiduje na cele oświaty 90.150 zł, to z tej pozycji szkolnictwo żydowskie w ogóle nie korzysta, przy czym należy podkreślić, że społeczeństwo żydowskie przez utrzymywanie własnym kosztem szkół odciąża przecież znacznie Zarząd miejski, który znaleźć pomieszczenie i dać naukę tysiącom dzieci, które uczęszczają do szkół żydowskich..

Niestety i pod tym względem ponoszą winę radni żydowscy, którzy nie należycie zastępują słuszne prawa ludności żydowskiej. Tylko w dziale zdrowia publicznego znajduje się pozycja 3000 zł jako subwencja na szpital zydowski w formie bonifikaty należytości miejskich do wysokości subwencji, a w dziale opieki społecznej przewidywaną na łączną kwotę 121.550 zł figuruje kwota 6.000 dla Zakładu Sierót żydowskich, oraz 1.200 dla Ochronki Twa „Nasze Dzieci" i 1.800 zł na dom starców żydowskich, przy czym zapomniano zupełnie o Ochronce żydowskiej roztaczającej opiekę nad przeszło 120 dziećmi z najbiedniejszych sfer ludności żydowskiej, której działalność zapewne znaną jest tak Zarządowi miejskiemu jak i radnym.

Podaliśmy tylko kilka pozycji preliminarza budżetowego przedłożonego przez Zarząd miejski, który dźwiga na swoich barkach brzemię odpowiedzialności za gospodarkę gminną w czasach bądź co bądź ciężkich, kiedy z jednej strony wzrastają zadania i obowiązki gminy w różnych dziedzinach życia społecznego, jak z drugiej strony rosną trudności przy przysparzaniu dochodów miejskich.

Specjalnie ludność żydowska, aczkolwiek pokrzywdzona pod każdym względem w różnych dziedzinach gospodarki miejskiej, potrafi mimo to ocenić wysiłki Zarządu miejskiego jak i prezydium tegoż nad rozwojem miasta, chociaż już nieraz odniosło się wrażenie, że atmosfera „owszemowa" jest dominującą na Zarządzie miejskim w odniesieniu do potrzeb ludności żydowskiej.

ac.

חברנו נתן קם!

משתתפים אנחנו בכאבך הגדול והעמוק למות עליך אמך.
בעבודתך בעד רעיוננו תנחם.

הנהגת הקן של „הנוער הציוני" בטרנוב

הננו משתתפים בצערו הגדול של חברנו היקר נתן קם
למות עליו אמו. בעבודתו לטובת ארצנו ימצא נחומים.

גדוד „בני משה" ומנהל הגדוד

משתתפים אנחנו בצערו הגדול של אחינו נתן קם במות
עליו אמו ז"ל:

המנהלים של השכבה „זאבים"

Mgr EDWARD ROSTHAL, Kraków

O całość naszej organizacji

Trudno wyzwolić się z uczucia żalu, że zwłaszcza w takiej chwili, kiedy społeczeństwo żydowskie także w naszej dzielnicy ugina się pod ciężarem trosk życia codziennego, musi walczyć przeciw wstrętnej hecy antyżydowskiej, zaś u nas syjonistów winno znaleźć ofiarnych i energicznych obrońców swych praw i zwiastunów lepszego Jutra — w organizacji syjonistycznej staczamy wewnętrzne walki, które osłabiają naszą pracę i utrudniają spełnianie kardynalnych obowiązków syjonistycznych. Na dłuższą metę nie można dopuścić do tego, aby praca syjonistyczna cierpiała przez wewnętrzne spory, aby Towarzysze we wszystkich miejscowościach naszej dzielnicy, którzy kierują życiem syjonistycznym musieli walczyć między sobą z uszczerbkiem i szkodą dla sprawy narodowej. Czy wszyscy zdają sobie sprawę z tego, jak demoralizująco działa w każdym ośrodku sama ewentualność rozbicia naszej organizacji krajowej, jak osłabia energię Towarzyszy, którzy niejednokrotnie ze szkodą dla swego prywatnego życia zajmują się pracą społeczną? Czy rozumiemy, jak bardzo wszystkie miejscowości ucierpiały przez wewnętrzne walki w łonie naszej organizacji? Ten stan musi ulec zmianie, nie może trwać dłużej.

Zbliża się doroczna Konferencja Krajowa i stajemy wobec konieczności stoczenia walki wyborczej w łonie naszej organizacji. W tym momencie powinni wszyscy, bez względu na to, do którego kierunku należą, przyjąć jako bezwzględny imperatyw — **utrzymanie całości** naszej organizacji krajowej. Nie może absolutnie zaistnieć taka okoliczność, której konsekwencją byłoby rozbicie organizacji. W każdym działaniu musimy mieć przed sobą fatalne skutki, jakie dla syjonizmu naszej dzielnicy mogą zaistnieć w chwili złamania całości organizacji ogólno syjonistycznej, która była zawsze wzorem dla innych. Jeśli raz to się stanie, nie zdołamy już błędu naprawić. Dziś nie czas na eksperymenty, dziś mamy do spełniania ciężkie i trudne zadanie, zarówno na odcinku pracy palestyńskiej, jak i obrony naszych praw w golusie i nie wolno nam niszczyć tej instytucji, która przez tyle lat żmudnej pracy zdobyła sobie decydującą pozycję w życiu narodowym zachodniej Małopolski i Śląska.

Ta świadomość musi w nas wszystkich panować i to zarówno w chwili walki wyborczej, na samej konferencji krajowej, a przede wszystkim w dalszej pracy organizacyjnej. Z zadowoleniem przyjąć należy fakt uzgodnienia list wyborczych w poważnych ośrodkach naszej dzielnicy i nie jest przypadkiem, że miało to miejsce tam, gdzie Towarzysze, którzy w światowym Związku ogólnych syjonistów widzą czynnik, zmierzający do wzmocnienia ogólnego syjonizmu, mają przygniatającą większość. To nie zmiana systemu wyborczego, ale chęć uniknięcia walki w jednej organizacji i osłabienia jej pozycji w społeczeństwie żydowskim danego ośrodka — była istotną przyczyną uzgodnienia list. Tam, gdzie walka wyborcza jest nieunikniona, myśl o całości naszej organizacji winna być motorem każdego działania.

Nie tylko na zachowaniu całości organizacyjnej wszystkim powinno zależeć, ale stała współpraca wszystkich ogólnych syjonistów dla dobra organizacji musi być naszym celem. Nie wystarczy jednak deklarować chęć współpracy, ale w życie ją wprowadzić. Czy jednak drogi propagowane przez Towarzyszy, grupujących się w „Bloku Jedności" prowadzą do stałej współpracy?

W szczerym pragnieniu całości naszej organizacji, przy pełnym szacunku dla zapatrywań innych, pragnę wyraźnie podkreślić, że stała współpraca obu kierunków nie może prowadzić przez złamanie światowego Związku ogólnych syjonistów, przez „przełamanie barier i przekraczanie granic, zakreślonych formami „Weltverbandu". Dodatek o „Weltvereinigungu" jest naturalnie taktycznym posunięciem, gdyż przełamanie barier tego zjednoczenia nie pozostaje w łączności z możliwością współpracy na naszym terenie i nie spowoduje żadnej szkody dla tej instytucji. W ostatnim numerze „Głosu Jedności" podają Towarzysze, że „ogólny syjonizm zamiast być trzonem ruchu syjonistycznego, rozbity jest na dwie zwalczające się grupy. Zamiast stać się czynnikiem decydującym, spadł do rzędu frakcji". Czy złamanie Weltverbandu naprawdę może usunąć rozbicie w obozie ogólno syjonistycznym, może pogodzić zwalczające się grupy? Właśnie Weltverband jest tą instytucją, która wskazała, że ogólny syjonizm musi znowu stać się czynnikiem decydującym w ruchu syjonistycznym, musi stać się znowu siłą, która potrafi rzeczywiście realizować ideały ogólno syjonistyczne w Palestynie. Cała działalność Weltverbandu zmierzała i zmierza ku temu celowi — to była przyczyna stworzenia Związku światowego.

W naszej dzielnicy zrodziła się myśl zjednoczenia ogólnych syjonistów, na wszystkich konferencjach krajowych zachodniej Małopolski i Śląska w ostatnich latach deklarowano uroczyście, że jesteśmy integralną częścią Weltverbandu i nie czyniono tego pod żadnym przymusem. Towarzysze z „Bloku Jedności" na ostatniej konferencji głosowali **za rezolucjami**, w których podkreślono wyraźnie najściślejszą łączność z Weltverbandem i nikt nie wywierał na nich nacisku, bo mogli głosować przeciw i poddać się woli większości, jeśli im zależało na współpracy. Dziś „jedynie" złamanie Weltverbandu może stworzyć „jedność" w organizacji i wspomniani Towarzysze chcą, abyśmy zrozumieli, że w interesie organizacji naszej dzielnicy należy zniszczyć tę instytucję, którą my uważamy, jako czynnik uzdrowienia ogólnego syjonizmu, który doprowadzić może do zjednoczenia wszystkich ogólnych syjonistów. Za współpracę w organizacji mielibyśmy zapłacić rezygnacją z naszego głębokiego przekonania, że ogólny syjonizm jako całość organizacyjna ma do spełnienia doniosłe zadania i może to uskutecznić właśnie przez światowy Związek.

Jak trudną i nie raz bolesną była droga twórców „Weltverbandu", jak ciężkie chwile przeżyli, gdy w Krakowie na zjeździe światowym nastąpił rozdział na „Weltverband" i Weltvereinigung". Kto widział żal naszych towarzyszy, ten z czystym sumieniem może oświadczyć, że Towarzysze naszej dzielnicy nie chcieli rozłamu, że pragną szczerze, dla dobra ogólnego syjonizmu połączenia „Weltverbandu" i „Weltvereinigung" i do tej chwili kierownictwo Weltverbandu uczyniło wszystko, co możliwe, aby do zjednoczenia jaknajrychlej doprowadzić. Jesteśmy przekonani, że prezes Weltverbandu wykorzysta także swój pobyt na sesji A. C. w Londynie, by znowu podjąć starania, zmierzające do zjednoczenia ogólnych syjonistów.

Złamanie „Weltverbandu" byłoby zniszczeniem tych wszystkich wysiłków, które włożono dla uaktywnienia pracy ogólnych syjonistów na świecie, byłoby uwstecznieniem naszej drogi.

Szczera współpraca ogólnych syjonistów w naszej dzielnicy może zaistnieć tylko w ramach światowego Związku ogólnych syjonistów, a głoszenie hasła o „przełamaniu barier Weltverbandu" do jedności przyczynić się nie może.

W ramach „Weltverbandu" istnieje możliwość walki o swe przekonania, a dowodem tego niechaj będą dwie sporne kwestie: Irgun i Keren Haowejd. Sprawa Irgunu została załatwiona w łonie „Weltverbandu" w sposób jaknajbardziej lojalny wobec tych, którzy pozostają w ramach Histadrutu, a na Keren Haowejd zbierali ci ogólno syjoniści, którzy chcieli, pomimo, że Egzekutywa organizacji naszej dzielnicy oficjalnie prowadziła wspomnianą akcję zbiórkową. Tak wyglądało „umundurowanie" i gwałcenie zdania innych Towarzyszy.

A inne problemy, które Tow. z „Bloku Jedności" wysuwają jako swoje hasła? Unifikacja organizacji syjonistycznej w Polsce. Czy Towarzysze rzeczywiście z czystym sumieniem mogą stwierdzić, że „Weltverband", względnie jego zwolennicy są przeciwni unifikacji organizacji syjon. w Polsce, że nie uważają za absurd, iż obecnie istnieją w Polsce trzy organizacje dzielnicowe? W „Głosie Jedności" wskazują na uchwałę Zjazdu H. A. Z. we Lwowie w sprawie unifikacji, a któż stanowi HAZ., jeśli nie akademicy i młoda inteligencja związana jaknajściślej z Weltverbandem? Na tym właśnie zjeździe H. A. Z. we Lwowie podpisany w referacie, dotyczącym polityki krajowej, imieniem środowiska krakowskiego podkreślił wyraźnie konieczność uaktywnienia społeczeństwa żydowskiego do walki o swe prawa w Polsce i współpracy z obozem demokracji. Te założenia zostały przyjęte przez zjazd weltverbandowców, przez tych, którym w „Głosie Jedności" przeciwstawia się nową politykę żydowską, opartą o demokrację, chce się im w końcu wmówić, a może innym niezorientowanym, że „Weltverband" w sprawach polityki krajowej przeciwstawia się współpracy z obozem demokracji, co bodaj na przykładzie H. A. Z.u można z łatwością przygwoździć.

Towarzysze! Nie stwarzajcie fikcyjnych różnic. Tym nie przyczynicie się do jedności w naszej organizacji. Droga do współpracy jest otwarta, ale tylko w ramach światowego Związku ogólnych syjonistów, którego siła i aktywność winny leżeć na sercu każdego ogólnego syjonisty, bo to jest droga do zjednoczenia, to jest droga do wzmocnienia naszej krajowej organizacji.

Broniąc „Weltverbandu" w walce wyborczej, na konferencji i w dalszej pracy na naszym terenie, spełniamy te zadania, które nakłada na nas przynależność do obozu ogólnego syjonizmu.

Całość organizacji naszej dzielnicy jest dla nas bezwzględnym imperatywem, chcemy jednak, by wszyscy zrozumieli, że szczera współpraca może zaistnieć tylko w wypadku, jeśli rzeczywiście w naszej pracy udowodnimy, że jesteśmy integralną częścią światowego Związku ogólnych syjonistów.

Posiedzenie Rady miejskiej

We środę 9 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezydenta p. dra Brodzińskiego posiedzenie Rady miejskiej. Ustalony poprzednio porządek dzienny tego posiedzenia przewidywał sprawę uchwalenia budżetu gminy m. Tarnowa na rok 1938/39, ale w ostatniej chwili punkt ten został zdjęty z porządku dziennego z powodu nieprzewidzianych przeszkód. Zapewne radni miejscy nie zdołali zaznajomić się dokładnie z poszczególnymi pozycjami preliminarza budżetowego.

Cały porządek dzienny posiedzenia Rady miejskiej został w błyskawicznym tempie przebiczowany, bo całe posiedzenie trwało zaledwie kilkanaście minut.

Po przyjęciu protokołu z ostatniego posiedzenia Rady uchwalono zaciągnąć pożyczkę w Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowym w kwocie 189.000 zł na pokrycie udziału gminy w kosztach rozbudowy szpita powszechnego, jak również uchwalono zaciągnąć pożyczkę w Funduszu Pracy w kwocie 165.000 zł na roboty kanalizacyjne, oraz kwotę 50.300 zł w formie kredytu materiałowego na roboty kanalizacyjne i drogowe.

Po przyjęciu szeregu osób do Związku gminy m. Tarnowa wpłynął wniosek nagły klubu radnych socjalistycznych w sprawie rządowego projektu samorządowej ordynacji wyborczej, dotyczącej wyboru radnych w 6-ciu największych miastach Polski. W związku z tym Rada miejska po zaznajomieniu się z treścią wniosku nagłego — uchwaliła jednomyślnie następującą rezolucję:

„Rada miejska w Tarnowie wyraża opinię, iż wybór radnych do wszystkich rad miejskich w Polsce, powinien być oparty o zasadę powszechnego, równego, tajnego, bezpośredniego, proporcjonalnego prawa głosowania. Rada miejska stwierdza wobec tego, że uchwalony w dniu 22 stycznia br. przez Radę Ministrów projekt ustawy o wyborze radnych w 6-ciu największych miastach Polski, nie czyni zadość tym zasadom i powinien być wycofany lub odrzucony".

Uchwalenie powyższego wniosku było podyktowane obawą, że i w najbliższym czasie inne miasta Polski obdarowane zostaną podobną ustawą.

W końcu wpłynęły 3 interpelacje klubu radnych socjalistycznych w sprawie nadużyć w Zakładzie Zastawniczym K. K. O. w Tarnowie, w sprawie zatrudnienia bezrobotnych, oraz w sprawie obowiązku zatrudnienia dozorców domowych.

Na pierwsze dwie interpelacje udzielił p. prezydent miasta odpowiedzi, zaś na trzecią przyrzekł udzielić odpowiedzi po zaznajomieniu się ze sprawą.

Sprawa zatrudnienia bezrobotnych jest tematem obrad niemal każdego posiedzenia Rady miejskiej. Radni socjalistyczni domagają się w swojej interpelacji zatrudnienia wszystkich bezrobotnych, których jest w Tarnowie około 1500 i to przez 6 dni w tygodniu. P. prezydent w odpowiedzi podkreślił ciężką sytuację finansową gminy i przedstawił plan zarządu miasta w kierunku zmniejszenia liczby bezrobotnych w Tarnowie. Według projektu zarządu miejskiego znajdzie zatrudnienie przy pracach gminnych około 500 bezrobotnych po 4 dni w tygodniu przez okres 8 miesięcy z płacą 3 zł dziennie — 500 bezrobotnych najprawdopodobniej znajdzie pracę przy robotach prywatnych. Pozostanie zatem jeszcze w Tarnowie 500 bezrobotnych, dla których zarząd miejski będzie musiał znaleźć zatrudnienie przy pracach wykonywanych przez instytucje rządowe.

I w tym też kierunku idą obecnie wysiłki zarządu miejskiego, którego troską jest, by w Tarnowie zmniejszyć do minimum stan bezrobocia w najbliższym czasokresie.

S.

Prace na rzecz bazaru K. K. L.
(wystawa prac) posuwają się naprzód

Przygotowywany przez oddział miejscowy K.K.L. Bazar (wystawa prac) K. K. L. wywołał wielkie zainteresowanie wśród wszystkich sfer społeczeństwa żydowskiego, w szczególności w kołach syjonistycznych, oraz wśród sympatyków dzieła palestyńskiego Bazar ten ma stać się wielką propagandą na rzecz K. K. L. — tego naszego Funduszu Narodowego, który jest najgłówniejszym czynnikiem w odbudowie Erec Izrael. Keren Kajemeth Leisrael bow'em wyzwala ziemię palestyńską, ziemię naszych praojców na której nasi pionierzy w pocie i znoju, po przez ofiary i bohaterskie wysiłki kładą podwaliny pod Państwo Żydowskie. Bazar K. K. L. ma też dać przegląd prac i wyczynów osiągniętych dzięki funduszowi K. K. L., na które łożą się datki najszerszych sfer żydostwa. Bazar ma stanowić całokształt naszych dotychczasowych osiągnięć w gigantycznym dziele Odbudowy Erec Izrael.

Kto objął protektorat honorowy nad bazarem

Kierownictwo pierwszej tej na terenie tarnowskim imprezy spoczywa w rękach Egzekutywy ustanowionej przez miejscowy oddział K. K. L., a składający się z przedstawicieli wszystkich frakcyj syjonistycznych i organizacyj młodzieży syjonistycznej wszelkich kierunków, przy czym do Egzekutywy tej z drem Chometem na czele należą przewodniczący poszczególnych sekcyj bazarowych, a mianowicie: tow. drowa Schönfeldowa (komisja toceret haarec), drowa Goldbergowa (kom. fantów), Gelbowa (kom. robót ręcznych), Kurzowa (kom. bufetowej), B. Spenadel (kom. gospodarczo technicznej), Kwadratstein (kom. programowej), Fenichel Z. (kom. propagandowej), Engelberg H. (kom. artystycznej). Ponadto do Egzekutywy wchodzą tow. Szymon Reich jako generalny skarbnik oraz tow, E. Sauerstrum jako sekretarz.

Nad całą zaś imprezą powołanym został do życia protektorat honorowy, przy czym do objęcia naczelnego protektoratu uproszony został sędziwy dyrektor K. K. L. M. M. Usyszkin, a do udziału w protektoracie honorowym zaproszeni zostali reprezentanci wszystkich niemal organizacyj i instytucyj o charakterze polityczno-kulturalnym i społecznym, którrzy nie odnoszą się wrogo do dzieła odbudowy Palestyny.

Stoiska i kioski na wystawie prac dotychczas zgłoszone

Wyrazem wielkiego zainteresowania dla bazaru jest ilość zgłoszonych dotychczas kiosków i stoisk, które stanowić mają właściwą wystawę prac. W przygotowaniu są następujące stoiska i kioski: K. K. L, Keren Hajesod, Toceret Haarec, Zebulun, robót ręcznych, haftów, oraz rzemieślników syjonistycznych Cijonim Baalej Mikcoa, ZTGS. Samson, org. Hanoar Hacijoni, która w ramach swego jubileuszu 10-letniego urządza dzień K. K. L., następnie org. Haszomer Hacair, Akiba, Chaluc Pionier, Haszomer Hadati, Gordonia, oraz budzące wielkie zainteresowanie stoisko światowej prasy syjonistycznej i wydawnictw. Ponadto przygotowywane są szczegółowe tabele i diagramy z zakresu prac i osiągnięć K. K. L., oraz stanu i siły Jiszuwu w Erec Izrael, przy czym wielki nacisk kładzie też komitet przygotowawczy na artystyczny wygląd całego bazaru.

Termin i program wystawy prac

Wystawa prac odbędzie się podczas wolnych świąt Pesach w dniach od 17 — 22 kwietnia w budynku Safa Berura przy ul. św. Anny 1.

Program bazaru przedstawia się następująco: 1) Dnia 17 kwietnia o godz. 8 wiecz. uroczyste otwarcie połączone z uroczystym wielkim raportem wszystkich organizacyj syjonistycznych młodzieży, przy czym na raporcie tym wygłoszą przemówienia przewodniczący miejscowego odziału K. K. L. tow. dr Chomet, oraz przedstawiciele frakcyj syjonistycznych. W raporcie tym wystąpią organizacje młodzieży ze swymi sztandarami, a sam raport odbędzie się na podwórzu budynku Safa Berura przy ul. św. Anny.

Po raporcie prezes gminy zydowskiej w Tarnowie tow. dr Menderer dokona uroczystego przecięcia wstęgi zamykającej wejście do sali bazarowej, po czym nastąpi zwiedzanie wystawy.

Dzień 18, 19, 20 poświęcony jest zwiedzaniu wystawy prac, przy czym przy bazarze w odrębnej sali urządzony będzie we własnym zakresie bufet świątalny, a przez wszystkie dni przygrywać będzie muzyka z audycyj radiowych.

Wstęp na bazar przez cały czas trwania kosztować będzie 2 zł, zaś jednorazowe zwiedzanie za wstępem 50 gr, przy czym bilet wstępu za 2 zł uprawniać będzie do udziału we wszystkich imprezach bazarowych, a w szczególności i na wieczór towarzyski urządzony na zakończenie bazaru dnia 23 kwietnia wiecz., na którym to wieczorze nastąpi wydanie fantów za okazaniem biletu bazarowego na który fant odnośny padnie, oraz rozdanie nagród i dyplomów K. K. L. za pracę przy urządzeniu bazaru, za najpiękniejsze stoiska, oraz najdroższe i najpiękniejsze fanty i roboty ręczne. Rozdanie nagród i fantów dokona delegat centrali K. K. L. w Krakowie.

Tak przedstawia się w ogólnych zarysach piękna ta impreza, której szczegóły podamy jeszcze w następnych numerach.

W niedzielę dnia 13 bm. o godz. 8 wiecz. odbędzie się w lokalu org. syjon. pl. Kazimierza W. 3 posiedzenie Egzekutywy bazaru K. K. L. Obecność wszystkich członków konieczna.

O rozwój działalności Kasy „Gmilat Chesed" w Tarnowie

Pauperyzacja ludności żydowskiej w Tarnowie, a szczególnie w ostatnich czasach coraz szersze zatacza kręgi. Padają warsztaty kupców i rzemieślników, który w coraz większą popadają nędzę, nie znajdując nigdzie poparcia ani pomocy.

Jedyną instytucją, zajmującą się ratowaniem tych egzystencyj przed ruiną — to stowarzyszenie kas bezprocentowych „Gmilat Chesed", która udzielaniem pożyczek bezprocentowych jest wprost dobrodziejstwem dla setek warsztatów pracy.

Zreorganizowany zarząd „Gmilat Chesed" pod przewodnictwem p. Hermana Fluhra, a składający się z przedstawicieli prawie wszystkich kierunków i ugrupowań, dokłada też starań, by nieść pomoc konstruktywną jak najdalej idącą, przy czym w pomocy tej pozostaje zarząd „Gmilat Chesed" w ścisłym kontakcie z centralą Joint'u w Warszawie.

Wzmaga się też coraz bardziej działalność tutejszej Kasy „Gmilat Chesed", wypożyczająca wyłącznie na cele konstruktywne po 100 zł, które pożyczkobiorcy zwracają bez odsetek w ratach po 2 zł tygodniowo, przy czym w samych tylko miesiącach styczniu i lutym 1938, udzielono 107 pożyczek na przeszło 7.000 zł. Szczupłość jednak funduszów nie pozwala tarnowskiej Kasie „Gmilat Chesed" na rozszerzenie działalności na wzrastającą ilość petentów, którzy masowo wprost zwracają się do Kasy z prośbą o pomoc.

Tą instytucją, jedyną w ulicy żydowskiej o zasięgu konstruktywnym, winno też zainteresować się społeczeństwo żydowskie, szczególnie sfery bogatsze.

To też zarząd Kasy „Gmilat Chesed" w Tarnowie, zastanawiając się nad sytuacją pracującej ludności żydowskiej w Tarnowie, szczególnie rzemieślników, chałupników i drobnych kupców, postanowił wszcząć wielką akcję, celem rozszerzenia działalności Kasy wśród najszerszych warstw ludności żydowskiej i w tym celu postanowiono zwołać konferencję gospodarczą wszystkich instytucyj i organizacyj społeczno-politycznych, działających na terenie Tarnowa, celem omówienia sposobów niesienia pomocy konstruktywnej ludności żydowskiej. W konferencji tej weźmie też udział delegat Joint'u z Warszawy. ac.

Drogiemu naszemu członkowi Monkowi Kammowi wyrażamy głębokie współczucie z powodu śmierci Jego błp. MATKI.

Kierownictwo gniazda A. H. H. „Akiba" Pluga Karmel w Tarnowie

Z HAMMERSCHLAGÓW

PEPI MANNOWA

najlepsza i najdroższa Matka i Żona zmarła w poniedziałek 7 marca br. po krótkich a ciężkich cierpieniach

Pogrzeb odbył się we wtorek 8 marca 1938 r., o godz. 3-ciej po poł., o czym zawiadamiają krewnych i znajomych pogrążeni w głębokim smutku

MĄŻ, DZIECI i RODZINA

Tow. Neli i mgrowi Maurycemu Mannom wyraża głębokie współczucie z powodu zgonu Ich błp. MATKI

Komitet lokalny organizacji syjonistycznej w Tarnowie

Długoletnim i zasłużonym członkom Stow. tow. Neli i Munkowi Mannom oraz Ich Ojcu, składa wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu Ich błp. Matki i Żony

Zarząd i członkowie Związku Młodzieży „Bnej Syjon" w Tarnowie

Członkom Zarządu kol. Neli Mannównej i kol. mgrowi Maurycemu Mannowi z powodu zgonu błp. Ich MATKI składa wyrazy głębokiego współczucia

Stow. Żyd. Słuch. U. J. „Ognisko" w Tarnowie

Kochanej kierowniczce tow. Neli Mannównej składa wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu Jej błp. MATKI

Kwuca „Neszer" org Bnej Syion w Tarnowie

Neli Mannównej i mgrowi Munkowi Mannowi z powodu śmierci Ich błp. MATKI — składają wyrazy głębokiego współczucia

Mgr M. Bleichfeld, dr Sz. Gelb, inż. B. Kimel, H. Kimel, N. Schönberg, mgr J. Westreich

Kol. Neli i Munkowi Mannom składają wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci błp. MATKI

Blanka i Hesiek Engelberg

Kochanej Neli i Munkowi, oraz Ich Ojcu składają wyrazy głębokiego współczucia z powodu zgonu Ich błp. p. MATKI i Żony

Balka Fenichel, Miriam Gärtner, Berta Sauerstrum, Miriam Seiden

Tow. Neli i mgrowi Munkowi Mannom z powodu zgonu Ich błp. MATKI wyrażają najgłębsze współczucie

mgr Aszkenazówna, mgr Dintenfass, S. Eisen, M Gelbówna, Izak Grünspan, mgr Lauterbach, S. Rappaport N. Wild, A. Wołowski

Z powodu zgonu błp. p. Peppi Mannowej składają pogrążonej w głębokim smutku pozostałej Rodzinie najserdeczniejsze kondolencje

Mojżeszowie Seidenowie

Naszym współtowarzyszom składamy wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci Ich błp. MATKI.

Tobiasz Bruder, Cwi Blitz, Szijek Schmalholz, Chaim Weindling, Lolek Degen

Drogiej Neli i Munkowi, oraz Ich Ojcu składają wyrazy najgłębszego współczucia z powodu zgonu Ich błp. Matki i Żony

Dora Seiden, mgr J. Zeichner, Buziu Gelbwachs, Hesiek Schmidt

A. KOHANE (Tel Awiw)

Otwarcie portu tel-awiwskiego

Pogoda nie sprzyjała uroczystości otwarcia portu pasażerskiego w Tel Awiwie. W przededniu otwarcia rozpętała się burza i padał gęsty, sążnisty deszcz, a morze było tak burzliwe, że okręt „Har-Cijon", z którego mieli po raz pierwszy lądować pasażerowie na porcie tel-awiwskim —, nie mógł przybić do brzegu.

Mimo burzy i deszczu inauguracja portu pasażerskiego jednak się odbyła w obecności — jak znawcy oceniają — 60.000 osób, które wprawdzie zmokły do nitki, ale jednak nie chciały zrezygnować z udziału w doniosłym akcie o znaczeniu i zasięgu historycznym.

Otwarcia dokonał ustępujący Wysoki Komisarz Wauchope, a przemawiali ponadto rabin naczelny dr Herzog, Usyszkin, burmistrz Rokach, Hoffien, Czertok i i., którzy przy tej sposobności żegnali się też z odjeżdżającym Wysokim Komisarzem.

Nowy nasz port w Tel-Awiwie ma oczywiście na razie skromne rozmiary, ale żywimy nadzieję, że się rozwinie i stanie się jednym z największych portów na morzu Śródziemnym. Na razie mamy dość wielki inwentarz: łódki, łódki motorowe, dźwigi, łódki, ciężarowe i pasażerskie — z wszystkiego dostateczną na razie ilość. Ponadto wielkie magazyny towarowe, budynek dla odprawy celnej, dla odprawy pasażerów i budynek dla kwarantanny. Ruch w porcie już dziś jest bardzo wielki, a zatrudnionych jest około 1000 robotników, przy czym większa ilość utrzymuje się ze sprzedaży środków spożywczych robotnikom i urzędnikom portowym.

Otwarcie portu i nastroje, jakie panowały wśród ludności żydowskiej Palestyny, znalazły odpowiedni wyraz w prasie palestyńskiej. Najbardziej interesującym był „Dawar". Na pierwszym miejscu znalazł się artykuł zmarłego redaktora Beilinsohna, przedstawiający genezę portu tel-awiwskiego.

W czasie otwarcia port był pięknie udekorowany i iluminowany, a nad portem krążył samolot.

Uroczystość otwarcia miała być połączona z poświęceniem Tory, ofiarowanej przez p. Szajndlę Szanc okrętowi „Har-Cijon". Z powodu jednak złej pogody, która uniemożliwiła okrętowi przybicie do brzegu — uroczystość ta została odroczona na dwa tygodnie.

ZE SPORTU

Mistrzostwa Zw. „Makkabi" w tenisie stołowym

o puchar Gminy Wyzn. Żyd. w Tarnowie

W sobotę 12 bm. i niedzielę 13 bm. zostaną rozegrane w salach Bristolu ogólno-polskie mistrzostwa Zw. „Makkabi" w konkurencji drużynowej i indywidualnej.

Zapewniony jest udział najlepszych rakietek z całej Polski.

Dojdzie niewątpliwie ponownie do pojedynku we finale między wielokrotnym mistrzem Polski — Schiffem i mistrzem Zw. „Makkabi" na rok 1937 Pukietem. Poza tym wybitną rolę winni odegrać dalsi finaliści tegorocznych mistrzostw Polski w Częstochowie, Klein i Blonder.

Drużynowo największe szanse posiada 4-krotny mistrz Polski, Samson. We finale znaleźć się winni poza tym Hagibor i Makkabi (Kraków), oraz Makkabi (Chorzów).

Dotychczas nadeszły zgłoszenia 10 drużyn i około 30 zawodników. Oczekiwane jest jeszcze zgłoszenie drużyn łódzkich Makkabi i Hakoahu, oraz Hasmonei lwowskiej.

Jak zatem widzimy, rozgrywki zapowiadają się nader ciekawie i dostarczą niewątpliwie wiele emocyj.

Ge-Be

Kino Apollo wyświetla dziś i w dni następne film p. t. „Maskarada" z Luizą Rainer w głównej roli. W sobotę i niedzielę o godz. 11.30 i 3 poranki filmu sowieckiego „Złote jezioro".

Telegram: Safa Berura „Dzieci dla dzieci" 18 IV.

Delegaci z Tarnowa na XIX Konferencję Krajową

w Krakowie

W związku z mającą się odbyć w Krakowie XIX Konferencją Krajową w dniu 27 b. m., została ustalona następująca lista delegatów z Tarnowa: dr Mandel Wolf, dr Schenkel Wolf, dr Menderer Mieczysław, Fast Józef, mgr Spielman Henryk, dr Goldberg Salomon, Seinwel Samuel, Gelbwachs Baruch, Seidenówna Dora, Brigg Artur, Reich Szymon, mgr Dintenfass Michał, Kimmel Henryk, Blumenkranz Nachum, Weiss Michael, Sauerstrum Adolf i dr Chomet Abraham.

Z org. „Hanoar Hacijoni"

Jubileusz dziesięciolecia naszego gniazda w Tarnowie — „Tydzień Hanoaru", rozpocznie się 18 go kwietnia b. r. otwarciem Zlotu zach. Małopolski i wystawy prac naszych członków. Wieczorem tegoż dnia odbędzie się Uroczysta akademia, w której udział wezmą: Poseł dr E. Somerstein, dr I. Schwarzbart, dr A. Chomet, mgr L. Salpeter i dr I. Sum. Na akademii odegrane zostaną obrazy z życia palestyńskiego reżyserii p. Sz. Bronszteina. Część muzyczna wykonana zostanie przez skrzypka br. Emanuela Korenblütha, koncertującego do Polskiego Radia we Lwowie.

Na „Tydzień Hanoaru" złożą się następujące imprezy:

19. IV. „Dzień K. K. L.", w którym odbędzie się poświęcenie przechodniego sztandaru K. K. L naszej org., referat br. Szymona Bergmana — członka Komendy Naczelnej „Hanoar Hacijoni" i Egzekutywy org. syjon. zach. Małopolski i Śląska, oraz wieczornica dla całej młodzieży syjonistycznej Dochód z tych imprez w zupełności przeznaczony jest na K. K. L.

20. IV. „Dzień Skauta" pod kierownictwem br. M. Neidera — naczelnego skauta Ruchu „Hanoar Hacijoni".

21. IV. Egzaminy całego gniazda.

22. IV Tradycyjny „oneg szabat" z udziałem br. Szymona Bergmana i mgra L. Ilutowicza — członków K. N. „Hanoar Hacijoni".

23. IV. Wieczór pieśni palestyńskich z udziałem skrzypka E. Korenblütha.

24. IV. „Dzień Chaluca" w którym referat wygłosi br. mgr M. Skidelski — członek K. N. „Hanoar Hacijoni".

25. IV. Uroczyste zamknięcie „Tygodnia Hanoaru", w którym udział weźmie br. dr. K. Tenenbaum — sekretarz Żydowskiego Koła Parlamentarnego, Prezes Moacy Haraszit Ruchu „Hanoar Hacijoni".

Honorowy Protektorat nad tym świętem objęli: Ojciec Jiszuwu M. Usyszkin, Poseł dr E. Somerstein — Prezes Żydowskiego Koła Parlamentarnego, dr I. Schwarzbart — Prezes „Weltverbandu", dr A. Chomet — Prezes org. syjon. w Tarnowie, mgr L Salpeter — Prezes Biura palestyńskiego na zach Małopolskę i Śląsk, dr M. Menderer — Prezes Żydowskiej Gminy Wyzn. w Tarnowie, mgr J. Bienenstock — Palestyna — założyciel gniazda „Hanoar Hacijoni" w Tarnowie, dent. I. Hellin — Prezes Patronatu nad „Hanoar Hacijoni" w Tarnowie, Sz. Reich — Prezes Patronatu okręgu tarnowskiego „Hanoar Hacijoni", Komenda Naczelna „Hanoar Hacijoni".

W związku z przyjazdem posła dra E. Somersteina i jego pierwszym pobytem w Tarnowie, zostanie utworzony specjalny komitet przyjęcia Szanownego Gościa.

Patronat nad „Hanoar Hacijoni" przygotowuje bankiet na cześć gości, posła dra E. Somersteina, dra I. Schwarzbarta i mgra L. Salpetra.

W niedzielę 20-go b. m. o godz. 8 30 wiecz. w lokalu własnym przy ul. Marcina 12, zostanie odegrana staraniem kółka dramatycznego naszej organizacji, humorystyczno-satyryczna wieczorynka purimowa z bardzo bogatym programem.

Specjalnie wyłoniona komisja „bazarowa" poczyniła już pierwsze przygotowania celem wystawienia stoiska „Hanoar Hacijoni" na Bazarze K. K. L.

We czwartek ubiegłego tygodnia odwiedził nasze gniazdo tow. dent I. Hellin — Prezes naszego Patronatu, który zainteresował się pracami na Jubileusz i podał kilka ładnych projektów na wystawę obecnie już przez poszczególne warstaty przygotowywane.

Ch. L.

Ukonstytuowanie się wydziału Ochronki Żydowskiej

Wybrany na ostatnim walnym zebraniu wydział Ochronki Żydowskiej, ukonstytuował się na swym pierwszym posiedzeniu w sposób następujący: przewodniczący — Dr Menderer Mieczysław, wiceprzewodniczący — Langerowa Ernestyna i drowa Chometowa Ernestyna, sekretarz — drowa Seidenwergowa, zastępca sekretarza — Fastowa, skarbnik — Ehrlich Chaim, zastępca skarbnika — Lichtblauowa Ewa, gospodarz — Potaschmacher Mendel, bibliotekarz — prof. Zwecher Zwi, przew. sekcji dożywiania — drowa Mendererowa Emilia, przew. sekcji odzieżowej — Ungerowa Dora, przew. sekcji imprezowej — Lichtblauowa Ewa, przew. sekcji kolonijnej — Ehrlich Chaim, przew. sekcji oświatowo-kulturalnej — prof. Zwecher Zwi, przew. sekcji pomieszczenia — dr Menderer Mieczysław, przew. sekcji propagandowej — dr Chomet Abraham, przew. sekcji higieny i pomocy lekarskiej — dr Dintenfass Emil.

Wydział Ochronki Żydowskiej postanowił urządzić dnia 20 b. m. wieczorynkę purimową dla dzieci i zaproszonych gości.

Ze Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców

W niedzielę 13 b. m. odbędzie się o godz. 7 wiecz. w lokalu Stowarzyszenia wielkie zebranie kupców branży spożywczej, na którym referować będą pp. Wolf Götzler i prezes mgr Spielman. Po referatach nastąpi dyskusja, oraz wybór zarządu sekcji spożywczej.

Przypomina się P. T. kupcom i przemysłowcom, iż ostateczny termin wykonania art. 33 prawa przemysłowego, normującego sposób oznaczenia na zewnątrz przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych upływa nieodwołalnie z dniem 31 marca br. Bliższych wyjaśnień i wskazówek udziela kierownik sekretariatu.

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia, ze w najbliższą sobotę odprawi modły nadkantor p. Rosenblatt wraz z chórem pod batutą dyryg. p. Künstlera. Odśpiewane zostaną następujące utwory:

W piątek 11 marca br. o godzinie 5 50 wiecz. 1) Lechu dodi, 2) Ahawat olam 3) Weszomru.

W sobotę 12 marca b. r. o godzinie 8.30 rano, 1) El Adoni, 2) Nekadesz, 3) Naaricach.

Kronika

Zabawę Purimową dla dzieci urządza przedszkole Safa Berura w niedzielę dnia 20 marca br.

Bnej Syjon. W sobotę, dnia 12 bm. o godz. 2 po poł. posiedzenie zarządu. — O godz. 3.30 plenarka.

Niedziela, dnia 13 b. m. o godz. 8.30 wiecz. seminarium judaistyczne.

Poniedziałek, dnia 14 bm. o godz. 8 mej wiecz. pogadanka kwucy „Achdut".

Wtorek, dnia 15 bm. o godz. 8.30 wiecz. seminarium socjologii.

Środa, dnia 16 bm. o godz. 8 wiecz. pogadanka kwucy „Neszer".

Czwartek, dnia 17 bm. o gogz. 8.30 wiecz. seminarium nauk polit. i ideologiczne.

Cijonim Baalej Mikcoa. W niedzielę dnia 13 bm. odbędzie się w sali własnej przy ul. Tertila 1., referat tow. dra Schenkla nt. „Państwo Żydowskie". Po referacie herbatka. — Wstęp dla członków i wprowadzonych gości wolny.

Wizo. We wtorek dnia 15 b. m. o godz. 5 po poł. odbędzie się herbatka towarzyska z ref. p. Landman n. t. „O realizacje gospodarstwa domowego".— Dnia 17 bm. odbędzie się w Secessji wesoły dancing purimowy.

Zebranie dyskusyjne Ż. M. S. W sobotę dnia 12 marca 1938 r. o godz. 2.45 po poł. odbędzie się w sali hotelu „Astoria" zebranie dyskusyjne n. t. „Po rozłamie w Ż. M. S. i co dalej?".

Dancing Purimowy „Samsonu" odbędzie się w sobotę dnia 19 b. m. w salach Secessji. — Wybór królowej Estery i dwóch dam dworu. — Moc niespodzianek. — Pierwszorzędny jazz-band.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, ½ str. 175 zł, ¼ str. 90 zł, ⅛ str. 45 zł, 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr
Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·6C, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Chaim Friedman. Drukiem I. Engelberga w Tarnowie